

καὶ φιλοδύξῳ διὰ τὸ παράδοξόν τε καὶ δύσβατον.

Φαίνεται τοίνυν Σέζωστρις περὶ τὰς τὸν Ἰστρον, καὶ τὰ μνημονευόμενα παλαιότερα στρατεύματα μετὰ τὰ σκυδικὰ καὶ τὰ κιμμέρια, τὰ ἐς τὴν ἡμετέραν Ρωμαίαν εἰσβαλόντα, τὰ αἰγυπτιακὰ ὄντα. Οὐκᾶν καὶ τὸν Τύραν, καὶ τὸν Βορυσθένη καὶ τὸν Τύναϊν ἢ τὸν κιμμέριον βόσπορον, διέβη ὁ Σέζωστρις, καὶ κειῖθεν διὰ τῆς Κολχίδος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁρῶμεν δὲ ὕστερον καὶ τοῖς κιμμερίοις καὶ ἄλλοις, καὶ δὴ καὶ τοῖς στρατηγοῖς τῆς Μιθριδάτης, ἢ ξένην ἕδ' ἀήδη τὴν ὁδὸν οὖσαν, τὴν δυσεἰσβολὸν μὲν διὰ τὰς δυσχωρίας, ἢ μὴν δὲ πάντῃ ἀπρόσιτον καὶ ἀδιάβατον. Νεοπτόλεμον τὸν Μιθριδάτης στρατηγὸν, φησὶν ὁ Στράβων, ἐν τῷ κιμμερίῳ βοσπόρῳ, δέρας μὲν, ναυμαχίᾳ περιγενέσθαι τῶν βαρβάρων, χειμῶνος δὲ, ἵππομαχίᾳ· πάντως τὸ ἵππικόν τῆτο, ὡσπερ καὶ ἄλλα, διὰ τῶν ἐσθίων παραλίῳ τῆς Πόντου, εἰς τὴν Σκυδίαν εἰ-

σέβαλλον. Ουμὴν ἔδὲ τὸν Μογγῆλον Τι-
μῆρ Μπέην ἠγητέον τῆ μεγάλῃ Σεζώστρεως
ὑπέρτερον, ἔδὲ δοξομανεῖν μεῖζον.

Ἀλλὰ γὰρ τὴν τῆ Σεζώστρεως ἐπὶ σκύ-
δας ἐκστρατεῖαν οἱ τὰ ἐτέρων ῥᾶον ἐπι-
κρίνοντες, οἱ νεώτεροι, λέγω, Πολύβιοι
καὶ Στράβωνες, ἀμφισβητήσιμον καὶ ἀμ-
φίβολον οἴονται, ὡς ἄρα τῶν ἱερέων μεγα-
λύνειν βυλομένῳ τὰ Σεζώστρεως καὶ φι-
λεθνεῖα πλάττειν τοιαῦτα ἀρεσκομένων.
Ἐπι δὲ καὶ τὰ περὶ Ἀτλαντίδος ἐν ὁμοίᾳ
τίθενται μοῖρα, καὶ δέον δαυμάζειν τῶν
λεγομένων ἔνεκα, αὐτοὶ, ὡς τάχα φίλοι
τῆς ἀληθείας, ὡς μὴ παραδεχόμενοι τάχα,
δίκην εὐπτοῆτες καὶ φιλοδαύμε ὄχλῳ, τὰ
δαυμάσια, λανθάνουσιν ἑαυτῆς, ἀπορρί-
πτοντες παραλόγως καὶ κακοήδως, νῆ τὴν
ἀλήθειαν, αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἀλήθειαν. Ου-
δὲν ξένον, παλαιὸν ἤδη τὸ πάθος ἀνθρώπων,
καὶ Στράβωνα ὁρῶμεν, Ἡρόδοτον καὶ Πο-
λύκλειτον ἀπ' ἐωῦτῆς εἶναι θάλατταν, τὴν
Κασπίαν λέγοντας, μὴ παύοντα προπε-
τέστερον τῆ δέοντος κρίνοντα καὶ καδα-

πτόμενον. *Ἡμῖν δὲ τὰς φυσικὰς καὶ ἠδι-
κὰς ἐν κόσμῳ μεταβολὰς μετὰ θαύματος
διασκεπτομένοις, καὶ ἐκατέρων ἔχνη ἀναμ-
φισβήτητα, ἐκείνων μὲν, ἐν τῇ τῆς γῆς
ἐπιφανείᾳ ὀρώσι, τέτων δὲ, ἐν τοῖς μετὰ
ταῦτα γενομένοις, καὶ διὰ πλῆθος μαρ-
τύρων ἀναντιρρήτοις, ἕδεν ἔστιν ἀπαναί-
νεσθαι. Τί δ' ἔκ ἂν γένοιτο, ἐν τῷ μα-
κρῷ χρόνῳ, ὡς πέρ φησι καὶ ὁ γηραιὸς
καὶ σεβάσμιος *Ἡρόδοτος*. Σέζωστριν δὲ
τὴν περίοδον τῆ Πόντε ποιῆσαι, ὡς περ
καὶ ἄλλης ὕστερον τέττε τε καὶ τῆς μεσο-
γείης αὐτῆς, μὰ τὴν ἱερὰν ἀλήθειαν, ἔκ
ἀπίθανον. Οὐ γὰρ χθῆς, ἕδὲ προχθῆς οἱ
ἄνθρωποι, καὶ μάλιστα, ὅσοι καταστρο-
φεῖς ἐθνῶν καὶ κατακτήτορες, δοξομανεῖν
ἤρξαντο. Παλαιὸν πάντη τὸ πάθος ἀν-
θρώποις καὶ τέτοις σύγχρονον. Μήποτε
δὲ καὶ Σέζωστρις λόγον ἔχει πρὸς τὴν *Αρα-
βίαν*, ὃν καὶ ὁ πολλῷ ὕστερον κοσμοδύ-
νάστης *Τιμῆρ* μπέης πρὸς τὴν μεγάλην
Σκυδίαν; *Ἡ γὰρ Ἀραβία* καὶ ἡ μεγάλη
Σκυδία διὰ τὸ ὁμοιοδίαιτον τῶν κατοί-*

κων, ὡς περ μεγάλα ἠφαιστεῖα ἐν τῷ κόσμῳ θεωρητέαι, ἀφ' ὧν τὰς μεγάλας καὶ κοσμοφθόρας ἐκρήξεις συμβαίνει γίνεσθαι.

Πότε δὲ οἱ σκύδαι ἕς Σέζωστρις κατεστρέφατο, ὡς οἱ ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου ἔλεγον, εἰς τὰ Βόρεια τῆ Πόντου ἀφίκοντο; Πάντως ἕ πολλὰς δεκάδας ἐνιαυτῶν πρὸ τῆ Αἰγαίου. Ἀλλὰ πρῶτοι πάντων ἔτοι; Πάντως ἕδ' αὐτοὶ πρῶτοι ὡς ἕδ' ἐκεῖνοι, περὶ ὧν ἱστορεῖ ὁ Ἡρόδοτος, ἕστατοι. Ἴσως καὶ οἱ προπάτορες τῶν ἐλλήνων σκυδικῶς καὶ αὐτοὶ καὶ ἕτερα ἕθνη, εἰσέβαλον εἰς τὰ βόρεια τῆ Πόντου· ὡς περ καὶ οἱ πολαιότατοι κimmerioi, οἵτινες καὶ πρὸ τῆ τρωϊκῆ πολέμου ἐν πολλοῖς τῆς Ευρώπης μέρεσι διεσπάρησαν, καὶ διητῶντο, ὡς περ καὶ νῦν οἱ ἐπέκεινα τῆ βορειοτάτης ποταμῆ Ἀναδίου οἰκῶντες τζεκτζοι, καὶ οἱ πρὸς ἕω αὐτῶν νησιῶται, μᾶλλον δὲ φωλεύοντες, ὡς περ θῆρες, καταλύματα ἔχοντες σχεδὸν ὑπόγεια καὶ σκοτεινά· ἄνωθεν γὰρ ἀπὸ τῆς στέγης, διὰ τρύπης τινὸς μᾶλλον ἢ διὰ θύρας, ἢ εἰσέλευσις, καὶ συνοικία ὅλη

τὸ πεντηκοντοργυαῖον οἰκητήριον, πλή-
ρες φθειρῶν καὶ ἐτέρων ζωῶν, καὶ δυ-
σωδίας, καὶ αἰδης αὐτόχρημα. Ως περ λέγω,
καὶ οἱ παλαιότατοι κιμμέριοι, ἕς καὶ κερ-
βερίους τινὲς ὠνόμαζον, φησὶν ὁ Εὐστά-
διος, καὶ τρήρας καὶ χειμερίε. Ἄλλ' ἢ
ἱστορία φαίνεται χθὲς ἀρξαμένη. Ὅρῶ-
μεν μόνον ὅτι ἐν Ρεμβνία ἦσαν καὶ περὶ
τὴν δεκάτην ἑκατονταετηρίδα πρὸ τῆς ἔτης
ἡμῶν ἀλλοδαποὶ, καὶ τὰ ἔθνη ἐνδομυχῶν
τι ἐνορμῶν πρὸς ἔκρηξιν καὶ ἐκτοπισμὸν
ἔχουσι; καὶ μεταβολαὶ διὰ τῆτο ἐν τῷ ἡδι-
κῷ κόσμῳ, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ φυσικῷ, πα-
ρεπόμενα ἀναγκαῖα τυγχάνουσι.

Τίνος ἔνεκα ἦλθον οἱ σκύθαι εἰς ταῦτα
τὰ μέρη; Οὗτος ἔνεκα καὶ οἱ ἔννοι ὕστερον
καὶ οἱ Τῦρκοι καὶ οἱ Μογγῆλοι. Σκύθαι
δὲ ἀπὸ τίνος βασιλέως ἔτω παρωνομάσθη-
σαν· ἀλλὰ, διὰ τὴν παλαιότητα, πίπτει
ἐκτὸς τῆς ἱστορίας χρόνος τὸ ὄνομα, καὶ
μῦθος ἄντικρος φαίνεται· ἀλλὰ τὰ μετέ-
πειτα γενόμενα, τὴν ἀλήθειαν τεκμαίρε-
σθαι δίδωσι. Τί δὲ καὶ Ζεὺς αὐτός, καὶ

Ηρακλῆς αὐτὸς σημαίνειν βέλονται, ὡς εἰς Δέατρον εἰς τὰ σκυδικὰ εἰσαγόμενοι; Τί δ' ἂν τις τεκμαίροιστο καὶ ἐκ τῆ φοίνικος Ηρακλῆς μετὰ μῆδων καὶ περσῶν ἐκ τῆς Ἰσπανίας εἰς τὴν Μαυροσίαν καὶ τὴν Νεμυδίαν περαιωθέντος, τῶν βανδύλων πολὺ πρότερον; Τί δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐν Ἀφρικῇ γετέλων συνάγωμεν; Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔασθω. Διόδωρος δὲ παρακατιῶν καὶ ἐν τὸς τῆς ἱστορίας χρόνε γενόμενος, φησὶ, καὶ βασιλεῖς εἶχον οἱ σκύδαι ἀξιολόγους; ἀφ' ὧν τὲς μὲν σάκας προσαγορευθῆναι τὲς δὲ, μασσαγέτας· τὲς δὲ, ἀριμασπῆς, καὶ τέτοις ὁμοίως ἄλλες πλείονας. Πλήθει δὲ καὶ ἡ τῶν ἐλλήνων, Ἱστορία τοιῶτων· ἀλλ' ἐπηνέχθωσαν ἡμῖν νεώτερα παραδείγματα. Ουτρῆρ καὶ Κετρῆρ ἀδελφοὶ ἦσαν, λέγει ὁ ἱστορικὸς Προκόπιος, καὶ οἱ Ουτρῆρροι καὶ Κετρῆρροι, οἱ ἀπὸ τέτων ὀνομασθέντες, ἐπιβόητά εἰσιν ἔδνη ἐν τῇ ἡμετέρα Ἐυρώπῃ, ὡς μήποτ' ὄφειλον. Τερκ καὶ Τατάρ ὁ τέττε ἀπόγονος κατὰ τὸν Ἀμπελγασῆν ἱστορικὸν

τάταρον· ἔτι δὲ καὶ ὁ τῆ Τατάρ ἀδελφός
Μογγῆλ, κατὰ τὴν ταταρικὴν παράδοσιν,
ἡγεμόνες ἦσαν, καὶ οἱ τῆρκοι καὶ τάταροι
καὶ μογγῆλοι ἀπ' αὐτῶν τὸ ὄνομα ἔλαβον,
ὥσπερ ἔπειτα οἱ Νογαῖδαι ἀπὸ τῆ Νογᾶ,
καὶ οἱ Τζιαγαταῖδαι, ὥσπερ ὠνομάζοντο
τὰ πολυάριθμα τῆ Τιμῆρ μπέη στρατεύ-
ματα ὑπὸ τῶν Ἀσιανῶν, ἀπὸ τῆ Τζια-
γατᾶη υἱῆ τῆ μεγάλης Τζιγγησχάνη, τῆ
τῆς μικρᾶς καὶ μεγάλης Μπαχαρίας ἡγε-
μόνος. καὶ οἱ Ουσμπέκοι ἀπὸ τῆ Ουσμπέκ,
καὶ παραπλήσια τέτοις καὶ πολλοὶ ἕτεροι.
Ἦσαν δὲ οἱ νογαῖδαι, ὡς περ καὶ οἱ τζια-
γαταῖδαι, καὶ οἱ ἔσμπέκοι, μογγελικοὶ
τάταροι. Ἦν μὲν ἔν τὸ σκύδης καθόλου
πολλῶν ἔθνῶν ὄνομα, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς
ἡμετέροις χρόνοις τὸ τάταρος.

Πόθεν ἦλθον οἱ σκύδαι; Ἀπὸ τῆ μυ-
χῆ τῆς Ἀσίας, ἀπὸ τῆ βορείᾳ τῆς Σίνης.
Σκύδας γὰρ τὲς νομάδας, φησὶν Ἡρόδο-
τος, οἰκέοντας ἐν τῇ Ἀσίᾳ, πολέμῳ βια-
σθέντας ὑπὸ τῶν μασσαγετέων, οἴχεσθαι

διαβάντας ποταμὸν Αραΐξια (1) ἐπὶ γῆν
τὴν κιμμερίην. Τὴν γὰρ νῦν νέμονται
σκύδοι, αὕτη λέγεται τὸ παλαιὸν εἶναι
κιμμερίων. Πάντως δὲ τῶν κιμμερίων, οἰ-
μὲν ἐπὶ τὸ βόρειον μέρος, τῶν σκυδῶν
αὐτοῖς ἐπιπεσόντων, καὶ μέχρι τῶν πα-
ρωκεανίων ἀφίκοντο, ἵνα πολὺ πρότερον
κιμμέριοι διητῶντο, καὶ μέρος πολὺ ἐπὶ
θάλασσαν πρὸς πόλον ἀνῆκον, κιμμερικὴ
χερσόνησος παρωνομάσθη· οἱ δὲ ἐπὶ δυσ-
μᾶς, ἵνα πάλιν ἕτεροι παλαιότερον διε-
σπάρατο, βιῶντες ὡσπερ νῦν οἱ τζεκτζοί·
ὄθεν καὶ ὁ μῦθος ἐς νεκυομαντείαν τοῖς
ὑπογαίοις αὐτῶν, ἐπιτηδείοις ἕσι διὰ τὸ
ταρταρικὸν τρόπον τινὰ ζοφῶδες, ἐχρή-

---

(1) Κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Ηροδότου, ἡ Αραΐξια
ἴσθμιν ὁ νοτιότερος ποταμὸς τῶν δύο μεγάλων ποταμῶν
τῶν ἐκβαλλόντων ἐς τὴν Αραλίαν λίμνην. Ὁ Αραΐξια μεί-
ζων, καὶ τὸν ῥοῦν ἔχει, ὡς οἱ κρατοῦντες βούλονται.
Ποτὲ μὲν ἐς τὴν Κασπίαν, ποτὲ δὲ ἐς τὴν Αραλίαν. Οἱ
τάταροι ἐκστρατείας ἐπὶ σφᾶς τοῦ μεγάλου Πέτρου ὑπο-
πεύοντες, τὸν ῥοῦν αὐτοῦ ἐς τὴν Αραλίαν ἔτριψαν. Τοῦτο
καὶ οἱ παλαιοὶ Πέρσαι ἐποίησαν.

σατο· οἱ δὲ, ἐπὶ τὸ νότιον, καὶ διὰ τῶν ἀνατολικῶν παραποντίων, εἰσέβαλον ἐς τὴν Ἀσίαν. Οἱ μὲν γὰρ κιμμέριοι αἰεὶ τὴν παρὰ θάλασσαν ἐφευγον, οἱ δὲ σκύδαι, παρεκτραπόμενοι ἐν τῷ διώκειν τὰς κιμμερίους, καὶ ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸν Καύκασον, εἰσέβαλον ἐς τὴν Μηδικήν.

Κιμμερίους σκυδικὸν ἔθνος λέγουσιν εἶναι, ἀλλ' οἶμαι, κάλλιόν ἐστι λέγειν σκύδας κιμμερικὸν ἔθνος εἶναι, καὶ ἀπόμοιραν τῷ ἔθνει τέτα, τῷ πολὺ παλαιότερον ἐκ τῷ βορείῳ τῆς Ἀσίας ἐκτραγέντος ἐς τὸ δυτικὸν τῷ παλαιῷ κόσμῳ· ὥσπερ μετὰ ταῦτα καὶ οἱ καγγάροι, καὶ οἱ κερμάνοι καὶ οἱ χαζάροι καὶ τόσοι ἕτεροι, καὶ οἱ τὰ βόρεια οἰκῶντες φινοὶ, μᾶλλον δὲ σέυμοι, ὥσπερ αὐτοὶ ἑαυτὰς ὀνομάζουσι, καὶ τὰ τέτοις ὁμογενῆ ἔθνη, τῷ μεγάλῳ ἔθνει τῶν τούρκων ἀπόμοιρά εἰσι, καὶ λόγον ἔχουσιν οἱ σκύδαι πρὸς τὰς κιμμερίους, ὃν καὶ οἱ καγγάροι πρὸς τὰς τούρκους. Ἐκέκτηντο δὲ οἱ κιμμέριοι μεγάλην δυνάμιν ποτε ἐν Βοσόρῳ, φησὶν ὁ Στράβων, καὶ ὁ κιμ-

μερικὸς βόσπορος ἀπ' αὐτῶν ἐκλήθη. Πο-
 λὺ δ' αὐτῶν τὸ ὄνομα παρὰ τοῖς παλαι-
 οῖς ἔλλησι· καὶ δοκεῖ ἡμῖν πολλάκις καὶ
 τέως διὰ τῆς ἡμετέρας Ρωμηνίας διαβῆ-
 ναι, αὐτὴν τε καὶ τὰ πέραν τῆ Ἰστρου λη-
 στρικῶς ἐπιτρέχοντας. Ποσειδώνιος, κατὰ
 τὸν Στράβωνα, ἔ κακῶς εἰκάζει ὅτι λη-
 στρικοὶ ὄντες καὶ πλάνητες οἱ κίμβροι,
 μέχρι καὶ τῶν περὶ τὴν Μαιῶτιν λίμνην
 ἐποίησαντο στρατεῖαν, ὀρμηθέντες ἀπὸ
 τῆς κιμβρικῆς χερσονήσου. Καὶ δικαίως,
 κατ' αὐτὸν, ἐπιτιμᾷ τοῖς συγγραφεῦσι,
 τῷ τε Εὐφόρῳ καὶ τῷ Κλειτάρχῳ, τὴν αἰ-
 τίαν τῆς ἀποδημίας τῇ πλημμυρίδι ἀπο-
 νέμειν, ἣν ὁ Στράβων ἀπίθανον πάντη
 ἠγεῖται, τὰς βλεπομένας νῦν ὑφάλας οἰκο-
 δομὰς, ἐν τοῖς ἐκεῖ περ παρωκεανίοις, ὡς-
 περ καὶ τὴν Κασπίαν ἀπ' ἐωῦτῆς ἔβσαν
 δάλασσαν μὴ ἑωρακίως. Φησὶ γὰρ, γε-
 λοῖον δὲ τῷ φυσικῷ καὶ αἰωνίῳ πάθει δις
 ἐκάστης ἡμέρας συμβαίνοντι, παροργι-
 σθέντας τὰς κιμβρους, ἀπελθεῖν ἐκ τῆ τό-
 πος. Ἔοικε δὲ πλάσμασι τὸ συμβῆναι ποτὲ

πλημμυρίδα ὑπερβάλλουσαν· ἐπιτάσεις μὲν γὰρ καὶ ἀνέσεις δέχεται ὁ Ωκεανὸς, τεταγμένους μὲν τοὶ καὶ περιοριζέσας. Ποσειδώνιος μὲν οὕτως οἰόμενος, καλῶς καὶ δικαίως οἶεται· ἀναστάσεις γὰρ καὶ μεταναστάσεις καὶ παλιμμεταναστάσεις συχνὰς σύμπαντες καὶ παλαιοὶ καὶ νεώτεροι ἱστοροῦσι γίνεσθαι· καὶ κίμμεριων μοῖραν πιδανὸν διὰ ληθείαν μεταναστῆναι καὶ πρὸς τὰ νότια τραπέσθαι πολλάκις, ὥσπερ καὶ ὕψερρον, μοῖρα μεγάλη κίμβρων βορρῆθεν ἐκραγεῖσα, μοῖρας ὅλας Ῥωμαίων κατακόψασα, αὐτῇ τῇ κοσμοκράτορι Ρώμῃ περὶ τῶν ὅλων ἐξ αὐτῶν κινδυνευσάση, καὶ τῇ πολυπαθεῖ καὶ μεγάλῃ στρατηγῷ Μαρτίῳ τὴν σωτηρίαν ὀφλησάση, φοβερὰ ἐγένετο· ἐπιτιμᾶν δὲ ἑτέροις ἑτέραν λέγοντας αἰτίαν ὑπὸ τῶν τότε φυσικῶν ἀγνοομένην, καὶ ἀναιρεῖν ἀπερισκέπτως καὶ προπετῶς τὰ παρ' ἐκείνων λεγόμενα, πάντῃ ἄλογον· πιδανὸν γὰρ καὶ διὰ ἑτεροίαν καὶ αἰδη πλημμυρίδα, καὶ παραδειγμάτων νῦν ἔσπανίζομεν.

Παραπλήσια δὲ κιμμερίοις διασχί-
σθεισι καὶ πόρῳ ἀλλήλων μετανασᾶσι,
καὶ ἑτέρας πολλὰς κᾶν τοῖς μετέπειτα χρό-
νοις βλέπομον. Καγγάρων ἠττηθέντων
ὑπὸ χαζάρων καὶ οὔζων, οἱ μὲν πρὸς ἑω
καὶ πέραν τῆ ποταμῆ Οὐράλ ἢ Ιαῖκ, καὶ
μέχρι τῆς Σογδιανῆς, τῆς νῦν Μπαχαρίας,
ἐτράπησαν, οἱ δὲ ἐκ τῆ ἐναντίου μέρου τοῖς
μοαγγίοροις ἐπερράγησαν. Τάτων δ' αὖ
πάλιν τῶν μοαγγύορων ἠττηθέντων, οἱ
μὲν ἐς τὸ νότιον καὶ πέραν Τανάϊδος
ἐτράπησαν, καὶ κατεσκίρωσαν, ἵνα καὶ
νῦν ὁρᾶται τὰ ἔρημα τῆς αὐτῶν μητροπό-
λεως, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, λησρορμητηρίου·
οἱ δὲ, ἐς δυσμᾶς, ἐς τὴν Ρεμενίαν, καὶ
μετ' ἑπολὸν καταλιπόντες ταύτην, ἐς Παι-
ονίαν μετανέστησαν.

Ἐσι δὲ τῷ ὄντι ἐκπλήξεως καὶ θαύμα-
τος ἄξιον τῷ μετὰ τῆς προσηκῆσης προ-
σοχῆς καὶ σκέψεως, τὰς μετανασάσεις τῶν
ἔθνων, καὶ ἀλληλεμπτώσεις καὶ ἀλληλε-
ξώσεις συχνάκις ὁρῶντι ἐν ἰσορίᾳ. Οἱ μασ-
σαγέται ἐπιπίπτουσι τοῖς σκύθαις· οὔτοι

δὲ, ὥσπερ κύματα ἀγριαίνομένης θαλάσσης φερόμενοι, τοῖς κιμμερίοις ἐπιτίθενται· οὗτοι δ' αὖ πάλιν, κατὰ τινα οἰονεὶ συμφωνηθεῖσαν περίοδον, τοῖς τὰ δυτικὰ τῆς Ἀσίας κατοικῆσιν, ἐπιρρήγνυνται. Ξενιζέσθω δὲ μηδεὶς τῷ λόγῳ. φιλοτιμία γὰρ οἴοται καὶ ἀμίλλη, καὶ τρόπον τινὰ ἐκ προμελέτης, ἔδεν ξένον καὶ γελοῖον, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἄπρακτον οἱ ἄνθρωποι εἶασαν. Πάριοι, ξάνδιοι, πίσσροισι, δαϊκὰ ἔδνη, μακραῖς ὁδοῖς διεξιόντες τὴν παρὰ τὴν Κασπίαν θάλασσαν ἔρημον καὶ ἄνυδρον, ὥσπερ καὶ νῦν ὄραται, καὶ παρ' ἐγχωρίων ἐμάδομεν, κατέτρεχον τὴν τε Υρκανίαν καὶ τὴν Νησαίαν καὶ τὰ παρδυαίων πεδία· οἱ δὲ, συνέδεντο φόρος. Φόρος δὲ ἦν, φησὶν ὁ Στράβων, τὸ ἐπιτρέπειν, τακτοῖς τισι χρόνοις, τὴν χώραν κατατρέχειν καὶ φέρεσθαι λείαν· ἐπιπολαζόντων δὲ αὐτῶν παρὰ τὰ συγκείμενα, ἐπολεμεῖτο, καὶ πάλιν διαλύσεις καὶ ἀναπολεμήσεις ὑπῆρχον. Ἰδὲ τοίνυν καὶ συγκείμενα ξένα καὶ παρὰ-

δοξα καὶ γελοῖα, καὶ ἕδεν ξένον· ὁρῶμεν γὰρ καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις παραπλήσια.

Τὰ ἔθνη αἰεὶ τὰ αὐτὰ τυγχάνουσι, καὶ ὅσω πλησιέστερα τῇ φύσει, ἢ ὡςπερ ἔθος λέγειν, ὅσω ἀγριώτερα, τόσο ὁμοιότερα. Τῦρκοι μὲν γὰρ ἀβάροις τοῖς κατὰ τὸν πολὺν τὴν σιναϊκὴν παιδείαν Δεγγίνην, ἐκ τῶν ἀνατολικωτάτων τῆς μεγάλης Σκυθίας ἐξελθῶσιν, ἐπέπεσον· ἔτοι δὲ πάλιν σαβίροις ἐπιτίθενται· σαβίροι δ' αὖτις τοῖς κατοικῆσι πέραν τῆ Βόλγα βεργάροις ἐπιρρήγνυνται· βέργαροι δ' αὖ πάλιν τοῖς τὰ βόρεια τῆς Μαιώτιδος λίμνης νεμομένοις ἐπέρχονται. Πόσα ἔθνη πρὸ τῶν σκυθῶν τὸ αὐτὸ ἔπραξαν! Πόσα καὶ μετὰ τῆς μογγέλης τὸ αὐτὸ πράξεσι! Ἡ ἀνδρωπίνη φρόνησις ἱκανὴ ἐστὶ τὰς τοιαύτας λυθσεπιδρομὰς καὶ ἀλληλεξώσεις τῶν ἐθνῶν προῖδεῖν καὶ ἀποτρέψαι; Εὐχῆς μὲν πολλῆς τῆτο ἄξιον, πιθανότητος δὲ οὐδ' ὀλίγης. Ἡλπίζον ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Καῖσαρ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας πτώμα καὶ λή-

ἴσµα βαρβάρων γενέσθαι; Τέτων πάντων τῶν ἔδνῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων ἢ ἡμετέρα Ρεµβνία, συναλίερα τυγχάνουσα, τὸ δέατρον ὑπῆρχε καὶ ὄρμητήριον. Σὺ δ' ἀναγνώσα ἔννοιαν καθαροτέραν τῶν ἔδνῶν τέτων ἔχειν βεβλόμενος, ἀναπόλει καὶ παράσηδι σαυτῷ τὰ ταταρικά ἔδνη, τὰ καὶ νῦν ἔτι ὑπὲρ τὸν Ιαῖκ καὶ περὶ τὸν Ομπ, καὶ τὸν Ιανισέαν καὶ Λέναν τὲς μεγάλας ποταµὲς, καὶ τὰ πρὸς νότον τέτων, ὧν ἀπὸ πολλῶν ἵππων καὶ βοῶν καὶ προβάτων ὁ βίος· καὶ παράβαλε τὰ παλαιὰ ἀνωτέρω ἔδνη τέτοις· μᾶλλον δὲ τοῖς πρὸς βορρῶν καὶ ἕω τῆς Αράλ λίµνης κατεσκευημένοις κερντζίδαις, καὶ τοῖς πρὸς ἕω τέτων σβαγαροῖς, ὡς αὐτονόμοις ἔτι. Παραπλήσια τέτοις καὶ κιµμέριοι, καὶ σκύδαι, καὶ γέται καὶ γότθοι, καὶ ἔννοι καὶ τῦρκοι, καὶ ἔργοι καὶ κύρτοι καὶ ἰῦρκοι καὶ βέργαροι, καὶ ἔτρεργῆροι, καὶ κερτρῆροι, καὶ χαζάροι καὶ ἔζοι καὶ καγγάροι καὶ μοαγγῦοροι καὶ κερµάνοι καὶ οἱ λοιποὶ, τό πάλαι λησρομανῶς τὰ ἀνατολικά καὶ βό-

ρεια τῆς Ευρώπης περιφερόμενοι ἐνέ-
μοντο.

Τῶν δὲ κιμμερίων οἱ πρὸς μέσσην ἡμέ-
ραν τραπέντες, διὰ τῆς Κολχίδος ἐσέβαλον
ἐς τὴν ἐλάσῳ Ἀσίαν, καὶ Σάρδεις, πλὴν τῆς
ἀκροπόλεως, εἶλον ἐπὶ Ἄρδυος, καὶ ὑπὸ τῶ
υἱῶν αὐτῶ Ἀλυάττειν ἐξηλάθησαν. Οἱ δὲ
σκύδαι, παρεκτραπέντες, τὰς κιμμερίας
διώκοντες, πορευόμενοι ἐν δεξιᾷ ἔχοντες
τὸν Καύκασον, ἐνέπεσον ἐς τὴν Μηδικήν.
Κναξάρης, φησὶν Ἡρόδοτος, ἐστρατεύετο
ἐπὶ Νῆνον, τιμωρήσων τε τῷ πατρὶ, καὶ
τὴν πόλιν ταύτην ἐξελεῖν θέλων· καὶ οἱ, ὡς
ξυμβαλὼν ἐνίκησε τὰς ἀσσυρίους, περικα-
τημένῳ τὴν Νῆνον, ἐπῆλθε σκυθῶν στρα-
τὸς μέγας, ἦγε δ' αὐτὰς βασιλεὺς σκυθῶν
Μαδύης Πρωτοδύεω παῖς, οἱ ἐσέβαλον μὲν
ἐς τὴν Ἀσίην κιμμερίας ἐκβαλόντες ἐκ τῆς
Εὐρώπης, τῆτοισι δὲ ἐπεσπόμενοι φεύγουσι.
Ἐκ μὲν ἔν τῆς Κολχίδος ἔ πολλὸν ὑπερβῆ-
ναι ἐς τὴν Μηδικήν, ἔ μέντοι οἷγε σκύδαι
ταύτη ἐσέβαλον, ἀλλὰ τὴν κατύπερθε
ὁδὸν πολλῶ μακροτέραν ἐκτραπόμενοι, ἐν

С

δεξιᾷ ἔχοντες τὸ Καννάσιον ὄρος, ἔτω ἐς τὴν Μηδικὴν ἀπίκοντο. Ἐνθαῦτα οἱ μὲν μῆδοι συμβαλόντες τοῖσι σκύδοισι καὶ ἐσσωθέντες τῇ μάχῃ, τῆς ἀρχῆς κατελύθησαν· οἱ δὲ σκύδαι, τὴν Ἀσίαν πᾶσαν (1) ἐπέσχον. Ἐνδεῦτεν δὲ ἦσαν ἐπὶ Αἴγυπτον, καὶ, ἐπεὶ ἐγένοντο ἐν τῇ Παλαισίνῃ, Φαμμίτιχος σφέας Αἰγύπτου βασιλεὺς ἀντιάσας, δώροισίτε καὶ λιτῆσι ἀποτρέπει προσωτέρω πορεύεσθαι· οἱ δὲ, ἐπεὶ τε ἀναχωρέοντες ὀπίσω, ἐγένοντο τῆς Συρίας ἐν Ἀσκάλωνι πόλει, τῶν πλειόνων σκυθέων παρεξελθόντων ἀσινέων, ὀλίγοι τινὲς αὐτῶν ὑπολειφθέντες, ἐσύλησαν τῆς οὐρανίης Ἀφροδίτης τὸ ἱερόν, τὸ παλαιότατον πάντων τῆς θεᾶς. Τέτοισι δὲ καὶ τοῖσι τεσσέων ἐκγόνοισι ἐνέσκηψε ἡ θεὰ Δήλειαν νόσον (2). Ἐπὶ μὲν νυν ὀκτῶ καὶ εἴκοσι ἔτεα

---

(1) Ο ἰεὶ τὴν ἄνω Ἀσίαν κατ' αὐτὸν Ἡρόδοτον, τὰ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ καὶ ὑπὲρ τὸν Ἰσθμὸν τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας μέρη, τὰ περὶ Τίγρην καὶ Εὐφράτην.

(2) Ἡ θήλεια νόσος τῶν σκυθῶν, ὡς φησιν ὁ διδάσκαλος τῆς χειρουργίας Ρισσεράινδ ἐν τῇ χειρουργικῇ νοσο

ἦρχον τῆς Ἀσίας οἱ σκύδαι, καὶ τὰ πάντα σφι ὑπὸ ὕβριος καὶ ὀλιγωρίας ἀνάστατα ἦν· χωρὶς μὲν γὰρ φόρων, ἔπρησσον τὸ ἑκάστοτε ἐπέβαλλον. Τῶν τὲς πλεῦνας Κναξάρης τε καὶ μῆδοι ξεινίσαντες καὶ καταμεθύσαντες κατεφόνευσαν, καὶ ἔτως ἀνεσώσαντο τὴν ἀρχὴν μῆδοις. Ὁ δὲ σικελὸς Διόδωρος φησὶ, τὲς σκύδας καὶ μέχρι Νείλου ἀφικέσθαι.

Οἱ τὲς κίμμεριες τοίνυν διώξαντες σκύδαι, ἔχ οἱ πρῶτοι εἰσὶν οἱ ἀπὸ τῶν ἑῶν ἐνταῦθα ἀφικόμενοι· καὶ γὰρ καὶ οἱ Δραῖκες (σκυδικὸν δὲ καὶ ἔτοι ἔθνος) περὰ-

---

γραφία, ἀνανδρότης ἦν (ἐνίοις πάντως συμβαίνουσα) ἐκ τῆς πολλὰ συχνῆς ἰππείας προσγινομένη τοῖσι σκύθησι· στενοχωρούμενοι γὰρ καὶ συμπιεζόμενοι πῶς οἱ ὄρχεις, εἴτε στενοῖς ἱματίοις, εἴτε ἄλλως πῶς ὡς καὶ συχνῆ ἰππεία, ἀτροφίαν ἔχουσι παρεπόμενον, καὶ αὕτη, ἀνανδρότητα, καὶ αὕτη πάλιν, ἀνανδρίαν· αὕτη δὲ αὐθις, θηλυφροσύνην καὶ βίον θηλυπρεπέα πάντη καὶ θηλυφάνειαν. Καὶ στρατιώτην ῥωμαλέον καὶ ἐνεργόν, εἶπερ καὶ ἄλλος, μάρτυρα τῷ λόγῳ ἐπάγεται, ὃν διὰ παραπλήσιον πάθημα θηλυπρεπίως θηλυβιῶντα ἰώρα ἔπειτα· πάντως ἔν ἡ θήλεια νόσος, ἦν ἄλλοι ἄλλως ἐκλαμβάνουσιν, αὕτη ἦν, καὶ ὁ Ρισσεραίνδ ἐπέβαλε πάντων κάλλιον.

σαντες τὸν ἐξ αὐτῶν ὀνομασθέντα Σρακι-
κὴν βόσπορον, ἢ τὸν Ἰσρον, ἤλδον, ὡς φασιν,
ἐς τὴν Εὐρώπην, ὅπερ καὶ ἄλλα συγγενῆ
τούτοις ἔστη ὁρώμεν ποιήσαντα ἕτερον.
Οἱ Σράκις, φησὶν ὁ Σκράβων, ὁμόγλωσσοι
τοῖς γέταις καὶ τοῖς Λακοῖς ἦσαν. Οἱ γέ-
ταις, φησὶν ὁ Ἰσρικός Προκόπιος, ὁμό-
γλωσσοὶ εἰσι τοῖς γότδοις, καὶ, κατὰ τὸ
ἡμῖν δοκῆν, τὸ γότδος ἀπὸ τῆ γέτης προήλ-
θεν ὀνόματος, (ἢ τέταστιον εἰ βέλει) ἢ
θάτερον παραβδιρομένη προφορὰ θα-
τέρω τυγχάνει. Οἱ δὲ ἐκ τινῶν σλαβικῶν
ὀνομάτων εἰκάζοντες, καὶ τὰς γέτας σλαβι-
κὸν ἔθνος ἀποφαιτόμετοι, ἔτοι μοι δοκῆσι
καὶ τὰς ἡμετέρας ῥεμάτας, ὅτι πρὸ χρότου
ἐν ταῖς ἐκκλησίαις αὐτῶν σλαβικῇ ἐχρῶντο
γλώττει, σλαβικὸν ἔθνος τομιῶσι, καὶ
Μπαχλίϊ καὶ Βασλίϊ (ῥύακες ἐν Μολδόβη)
ἰκέοντες, ἀποφανῆνται παραπλήσια. Ἀλλὰ
Σκράβων καὶ Προκόπιος, δύο τῶν ἀξιολο-
γωτέρων καὶ ἀξιοπισοτέρων παλαιῶν ἱστο-
ρικῶν, πολὺ κάλλιον τὰ ἀφορῶντα τὰς γέ-
τας καὶ τὰς γότδους ἔδεσαν, καὶ κρεῖσσον

τάτοις ἢ αἰτοῖς ἔσσεσθαι. Εἶτα δὲ καὶ τὸν κοινὸν χαρακτήρα τῶν σλαβικῶν ἔθνων, τὸ δημοκρατικὸν ἄκρατον, λέγω, ὁρῶμεν παρὰ τῇ Προκοπίῳ τῇ τῶν γετῶν ἀντικείμενον. Ἐτι δὲ πρὸς τάτοις οἱ τὰς φιλοληθῆς καὶ φιλοπλατῶντας σκληρῆτας γέτας, σλάβας αἱμα διῆσχυριζόμενοι, ἵποτιδέασιν, ἐπ' ἕδατος βεβηκότες, ἵπερορῶντες μόνον ἀρότρος τε καὶ καλαῦροπος, καὶ περὶ δίψη μόνον καὶ τόξα καὶ δόρατα σπαδάζοντες, ὅτι, ἕμα καὶ ὁμῶς γέταις, ἕδεν ἢ ἕτερον ἔθνος αἰτοικον, καὶ ἐν μετακατάσει τῶν γετῶν, ἵσημος πάντῃ ἔμεγεν ὁ τύπος κατοίκων. Ἀλλ' ἦσαν καὶ ἐν Γετία, ὡς ἔπειτα ἐν Γοτθία καὶ Καγγαρία καὶ Κυμανία, καὶ ἕτεροι κάτοικοι, σλάβοι πάντως ἵποτελεῖς γετῶν καὶ ἵσυχοὶ γεωργοὶ καὶ ποιμένες, καὶ ἕτων ἦσαν κτίσματα αἱ μείζους συνοικίαι, ἱς πόλεις ὀνομάζει ὁ Πτολεμαῖος.

Οἱ δακοὶ ἢ δανοὶ ἢ δανοὶ οἰκῶντες ὑπὲρ τὰς καταρράκτας καὶ μέχρι τῶν καταρράκτων τῆ Ἰερσ, πρόγονοι πάντως εἰσὶ τῶν, ἢ ἐπιχωρίως μὲν, δαῦτζοὶ νῦν ὀνομάζον-